

Gruppi Ghawdxin tas-soċjetà ċivili jinghaqdu flimkien b'viżjoni waħda għall-gejjieni ambjentali tal-gżira

Seba' entitajiet Ghawdxin li jirrapprezentaw firxa wiesgħa tas-soċjetà Ghawdxija qed jitolbu li tittiehed azzjoni immedjata rigward l-istat preżenti tal-ambjent naturali u mibni Ghawdxin, bi proposti konkreti sabiex ikun salvagwardjat il-futur tal-gżira.

Għal dawn l-aħħar xhur l-entitajiet kienu għaddejjin b'taħditiet intensivi dwar l-ambjent naturali u mibni Ghawdxin u unanimament qablu dwar pjan ta' 8 punti, u qed jappellaw lill-awtoritajiet jiehdu azzjoni immedjata.

Din l-alleanza bla preċedent tinkludi l-NGOs ambjentali bbażati f'Ghawdex 'Din L-Art Helwa Ghawdex', 'Ghawdex' u 'Wirt Ghawdex' li jirrapprezentaw il-vuċi tal-ambjentalisti kollha f'Ghawdex, il-'Gozo Business Chamber' li tirrapprezenta l-industrija u l-kummerċ, il-'Gozo Tourism Association' li tirrapprezenta l-industrija tat-turiżmu f'Ghawdex, l-'Kunsill Reġjonali Ghawdex' li jirrapprezenta s-sindki u l-komunitajiet kollha tal-14-il kunsill lokali, u l-'Gozo University Group' li jirrapprezenta ż-żgħażaġh Ghawdxin f'edukazzjoni terzjarja.

Il-pjan ta' 8 punti jelenka bidliet pożittivi fit-tul fil-politika tal-kostruzzjoni u l-iżvilupp f'Ghawdex. Il-pjan huwa mfassal b' mod li jiżgura r-rispett lejn in-nisġa tas-soċjetà Ghawdxija, u l-ambjent mibni u naturali, filwaqt li jippromwovi l-iżvilupp sostenibbli u l-prosperità tal-gżira.

Il-grupp, li jaħdem taħt il-kappa 'Għal Ghawdex', hareġ b'dawn it-talbiet li ġejjin lill-Gvern u lill-Awtorità tal-Ippjanar.

1. Tiżviluppa pjan u policies reġjonali godda ddisinjati speċifikament għal Ghawdex biex jippreservawha bħala gżira ta' rħula fl-isfond ta' dinja moderna, tippromwovi l-kunċett ta' arkitettura responsabbli, tirrispetta il-qalba tradizzjonali ta' kull raħal, tal-linji u l-orizzonti tal-irħula u tipproteġi l-ambjent kostali b'aċċess garantit għall-kosta kollha għall-pubbliku generali.

2. Sakemm jiġi finalizzat u miftiehem Pjan Reġjonali ġdid għal Ghawdex mal-partijiet interessati kollha, għandhom ikunu implimentati l-miżuri li ġejjin biex jitwaqqaf l-attakk preżenti fuq Ghawdex:

a. Jiġu sospizi r-regolamenti tad-DC2015 Annex 2 tad-dokument DC15 (b'xi eċċezzjonijiet f'żoni li huma diġà marbutin b'mod irriversibbli, inklużi żoni fix-Xlendi u f'Marsalforn).

b. Jiġu estiżi l-konfini tal-UCA għall-massimu possibbli, sugġett għall-karatteristiċi ta' kull raħal b'impożizzjoni stretta tar-regoli tal-UCA f'kull belt u raħal.

c. Moratorju fuq applikazzjonijiet ġodda f'ODZ b'eċċezzjonijiet għal użu agrikolu **ġenwin** u applikazzjoni stretta tal-Linji Gwida għall-Politika Rurali u d-Disinn (RDG) li jipprojbixxu applikazzjonijiet sommarji għal kwalunkwe razzett tan-nagħaġ, baqar u tjur, stalel u mħażen, u jiġu permessi biss applikazzjonijiet ta' żvilupp sħiħ f'ċirkostanzi eċċezjonali taħt kundizzjonijiet stretti u b'monitoraġġ ta' użu fit-tul, mingħajr l-ebda bejgħ sussegwenti tal-proprjetà, jew applikazzjonijiet għal bidla fl-użu, permessi għal perjodu ta' 25 sena wara l-approvazzjoni.

3. Sakemm jiġi ffinalizzat u miftiehem Pjan Reġjonali ġdid għal Għawdex, titrangà l-implimentazzjoni ta' inċentivi fiskali fuq bejgħ u xiri ta' proprjetà f'Għawdex billi:

a. jitneħħew l-inċentivi fiskali kollha fuq il-bejgħ ta' bini u art għall-iżvilupp f'appartamenti.

b. jinżammu tal-inċentivi eżistenti fuq il-bejgħ u x-xiri ta' proprjetajiet f'UCA fejn ix-xerrej jiffirma garanzija biex jirrestawra l-proprjetà mingħajr sottodivizzjoni.

c. jiġu estiżi l-inċentivi f'(b) hawn fuq għall-proprjetajiet vernakulari u ta' wara l-gwerra kollha, li huma barra l-UCA fejn ix-xerrejja jimpenjaw ruħhom li jippreservaw l-karatteristika u l-estetika tal-proprjetà, filwaqt li jirrispettaw ir-raħal tradizzjonali billi ma jaqbzux l-għoli tal-bini tal-madwar. Is-sottodivizzjoni tista' tiffalla biss jekk ma taffettwa bl-ebda mod l-integrità tal-proprjetà.

4. Implimentazzjoni ta' skema ta' inċentivi fiskali biex thegġeg ir-restawr u l-konverżjoni ta' proprjetajiet tradizzjonali kbar eżistenti, u terġa tingħatalhom il-ħajja bħala boutique hotels u guesthouses ta' kwalità għolja bil-kundizzjoni li l-qalba tal-proprjetà tradizzjonali, l-ambjent mibni tal-madwar u l-għoli tradizzjonali

eżistenti jiġu rispettati u ma jinqabżux sakemm mhux fi nħawi diġà tant kommessi u b' mod irriversibbli .

5. Għawdex ikun innominat bħala ‘*design priority area*’, billi jiġu infurzati standards arkitettoniċi aktar stretti u użu ta' materjali tradizzjonali għall-bini l-ġdid kollu, bil-franka tradizzjonali jew ġebel rikostitwit li jkun obligatorju fuq il-faċċati kollha ħlief f'żoni kommessi fejn ikunu jistgħu jiġu implimentati disinji aktar moderni kreattivi li iżda jkunu suġġetti għal skrutinju bir-reqqa, sabiex jaqblu u jintegraw b' mod tajjeb mal-ambjent tal-madwar.

6. Infurzar b' mod strett ta' zona ‘buffer’ ta' 150 metru madwar bini u monumenti storiċi u skedati, filwaqt li jiġi rrispettat u ma jinqabiżx l-għoli eżistenti tal-bini storiċi u skedat fi hdan iż-żona ‘buffer’, eliminazzjoni ta' kull ambigwià/lakuna, projbizzjoni ta' użu t' applikazzjonijiet sommarji, u f' dawn iż-żoni jkunu permessi u sottomessi biss applikazzjonijiet ta' żvilupp taħt il-proċess sħiħ.

7. Isir illegali l-iżvilupp u l-bejgħ ta' blokki ta' appartamenti godda mingħajr faċilitajiet ta' parkeġġ adegwat u jsir obligatorju li jinxtara mill-inqas spazju ta' parkeġġ wieħed ma' kull apartment (fejn disponibbli).

8. Dan il-pjan m'għandu bl-ebda mod jipprekludi l-infurzar strett tal-policies, regoli u regolamenti attwali, li, jekk jiġu infurzati sew mill-Awtorità tal-Ippjanar diġà jwasslu għal żvilupp aħjar fir-reġjun.

Is-seba' entitajiet għamli zjara ta' kortesija lill-President ta' Malta l-E.T. George Vella u għarrfuh – bħala l-Kap tal-Istat – dwar il-viżjoni tagħhom għall-gżira Għawdxija. Il-grupp issa qed jappella għal laqgħat urġenti mal-Prim Ministru u l-Ministri ta' Għawdex, tal-Finanzi u tal-Ambjent, flimkien ma' Chairperson tal-Kunsill Eżekuttiv, u ċ-Chairperson tal-Bord tal-Ippjanar fl-Awtorità tal-Ippjanar, biex jiddiskutu l-politika u l-implimentazzjoni tal-pjan.

Is-seba' entitajiet ewlenin Għawdxin jemmnu li jistgħu jsiru l-bidliet it-tajba li jinkisbu b'rieda tajba u azzjoni pożittiva immedjata min-naħat kollha, sabiex il-gżira Għawdxija titmexxa 'l quddiem b' lenti differenti, fejn jinholq bilanċ tasew sostenibbli bejn il-ħtieġa ta' progress ekonomiku filwaqt li jiġu mħarsa u

ppreservati l-patrimonju u s-sbuħija deġġiema tal-gżira għar-residenti lokali,
barranin u viżitaturi.

